

HET MAYA SCHRIFT

Het Maya-schrift is voor ons een bron van kennis over de klassieke Maya-cultuur. Er zijn een paar geschriften bewaard gebleven; de zogenaamde codices (enkelvoud codex). En er zijn Maya teksten gevonden op verschillende 'dragers'; van grote rechtopstaande stenen (steles), wandpanelen, bovendorpels (lateien) en jade tot aardewerk kommen.

Het Maya-schrift is een logosyllabisch schrift, dat wil zeggen dat het bestaat uit een combinatie van, tekens die de klank en betekenis van een woord weergeven (logogrammen) en syllabe-glieden, die lettergrepen weergeven. Het schrift wordt gelezen van links naar rechts en van boven naar beneden in kolommen van twee schrifttekens. Men heeft lang gedacht dat de afzonderlijke schrifttekens een alfabet moesten vormen en dat elk teken één waarde had. Dit bleek niet zo te zijn: het toepassen van dit idee leverde 'onzinvertalingen' op.

Er zijn ongeveer 800 verschillende logogrammen bekend. De meeste hiervan werden maar één keer gebruikt, zij geven bijvoorbeeld de naam van een heerser weer. Het komt erop neer dat er ongeveer 200 tot 300 logogrammen echt gebruikt werden om mee te schrijven in de klassieke Maya-periode.

ONTCIJFEREN VAN HET SCHRIFT

De betekenis van het Maya-schrift is lang onduidelijk geweest: de glieden moesten een taal weergeven, maar welke? En hoe zat het schrift in elkaar? Men is in 1787 al begonnen met ontcijferen.

In eerste instantie ging men ervan uit dat de Maya's uitsluitend alfabetische glieden kenden. De grote doorbraak kwam een eeuw later toen men ontdekte dat eerdere onderzoeken niet klopten en er ook logogrammen in het Maya-schrift voorkomen. Na deze ontdekking waren er lange tijd twee stromingen; een die uitging van alfabetische glieden en een die uitging van alfabetische glieden gecombineerd met logogrammen. Pas in de jaren '70 van de vorige eeuw raakte het ontcijferen van het Maya-schrift in een stroomversnelling en werden er complete zinsstructuren ontdekt. Toch is het Maya-schrift tot de dag van vandaag nog niet geheel ontcijferd.

ONDERWERPEN

Veel Maya-teksten beginnen met een datum, die omgezet kan worden naar de christelijke jaartelling. Na de datum volgt het werkwoord, gevolgd door het onderwerp en het lijdend voorwerp. De meeste teksten verhalen over het leven van koningen, hun huwelijken en troonsopvolging, de rituelen die uitgevoerd werden en over oorlogen. Naast beschrijvingen van de elite en hun bezigheden zullen er ook teksten over goden en mythen zijn geweest.

Hierboven staat de datum 21 december 2012, het jaar nul volgens de uitgebreide schrijfwijze. Er zijn ook diverse afkortingen mogelijk.